

ZEGENWERP

Veldnaam : Zegenwerp, Segenwerp, Zegenworp, Segenworp, Zegheworp.

Familienaam : van Zegenworp

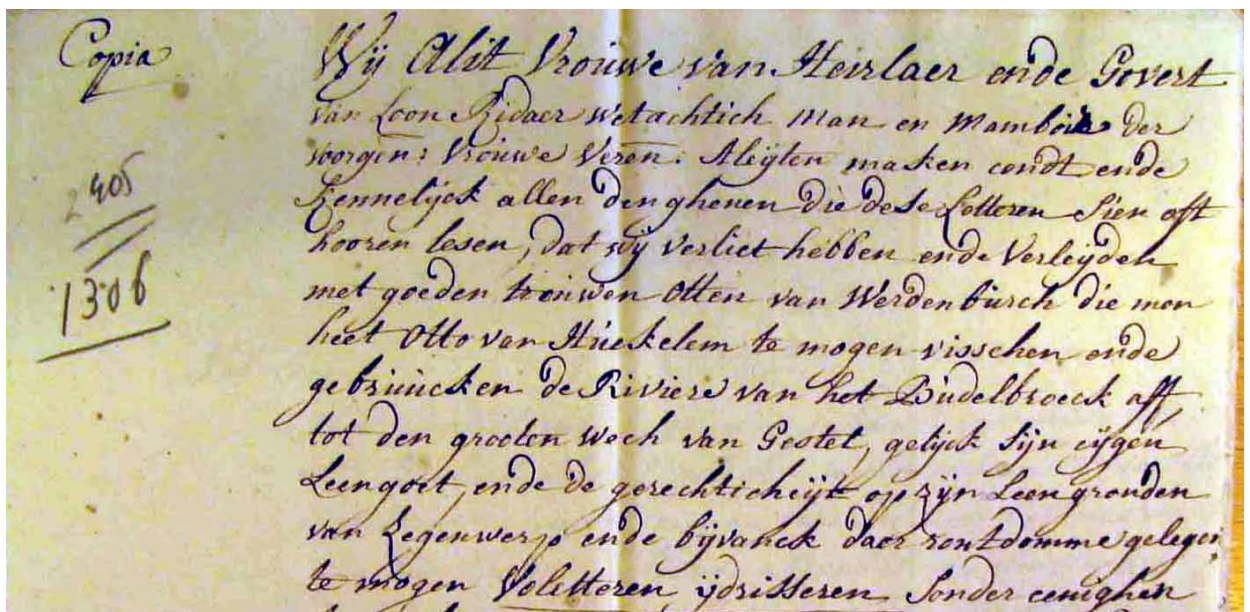
Aanduiding veldnaam voor : leengoed, kasteel, kadastersectie, kadaster sectiedeel, landgoed

Naamsverklaring :

Het Etymologisch Woordenboek geeft voor “zegen” “visnet” aan en zou zijn ontstaan uit het Oud Saksische woord “sagena” (Middelnederlands “segene”) en voor “worp” “werpen”.
Segenworp betekende in het Middelnederlands : vissen met de zegen.

De historie van ZEGENWERP

- 1306** “Aleid, vrouwe van Oud- Herlaer en echtgenoot van Gerard van Loen, ridder, had reeds op St. Jacobsavond 1306 het privilege van : Het regt van vissery op de Rivier de Dommel van het Buddelbroek aff totten grooten wegh van Gestel en om op Zegenworp en den byvanck, daer rondsomme gelegen, te mogen volletteren, geschonken aan Otto van Werenburgh genaamd van Heukelum als eigenaar van Zegenwerp geschonken “
Bron : Brabants Heem, 1922, pag. 81-92, a. van Sasse van Ysselt (bijl. 1)

Bron : Archief van Raad en Rekenkamer van de Markies van Bergen op Zoom (ARR) inv. nr. 2846 (zie bijl.2)

In het Oorkondeboek van Noord Brabant tot 1312 , De Meierij van 's-Hertogenbosch wordt de bovenstaande tekst als een “falsum” beschouwd (zie bijl.3)

- 1385** Jan Becker z.v.w. Jan Heirde 't goed genaamd Zegenworp in Gestel bij Herlaer met toebehoren etc. etc. , geeft hij wettelijk over aan Heer Willem van Huerne heer van Duffel en Herlaer . Vervolgens Heer Willem van Duffel en heer Willem van Aa, Ridders , en c.s. beloven Jan Becker 114 oude schilden (van 18 plakken). Heer Willem van Duffel belooft de anderen schadeloos te houden van die 114 oude schilden en

geeft ter meerdere zekerheid de beesten op 't goed te Zegenworp in onderpand.<151> (bijl.4)

- 1398** Gerit van der Aa met zijn hoeve (mansio) geheten het goet te Zegenworp gelegen te Ghestel/Herlaer ten jaarpacht van Gijsbert Collart te laatstrecht; borgen Jan Collart en Jan Cnodensoen, 200 strapoeische (=scramproedsche) guldens <270> (bijl. 4)
- 1443** Testament van Gerard van der Aa, amiger (knappe-wapendrager), z.w.v. Gerard van der Aa met toestemming van zijn echtgenote Vrouwe Anna van Scoenhoven, onder de getuigen Godefridus nat. broer van de testateur. Opgemaakt te Gestel in het goed "te Zegenworp" op zijn kasteel. Enz. <355> (bijl. 4)
- 1466** Naast het privilege van de visserij krijgen de eigenaren van Zegenwerp in 1466 ook nog de vrijstelling van het betalen voor de houtschat van de heer van Herlaer, Hendrick van Hoirne, Heer van Perweis, Dussen, Waelhem, Gheel en Ghestel bij Herlaer. (zie bijl.2)
- 1532** In het herschreven Leenboek van het Leenhof van Oud Herlaer is ook opgenomen : 't Goet te Zegeworp met als leenman omstreeks 1400 Gerard van Randerode (of ook Gerard van der Aa genoemd) (zie bijl. 4a en b en tabel Verhef van het Leengoed Zegenwerp)

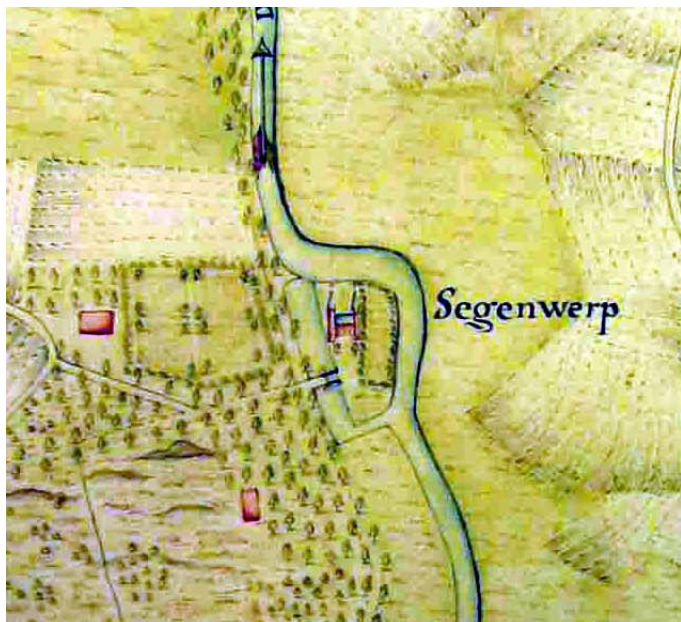
Eigenaar c.q. leenman van Zegenwerp waren vanaf omstreeks 1400 :

Jaar van leenverhef	Naam
?	Gerard van Randerode of ook Gerard van der Aa genoemd
1443	Jan van der Aa
1446	Gerard van der Aa
1449	Hendryck van der Aa
1452	Jan van der Aa
1473	Herman Coenen (schoonzoon van Jan van der Aa)
1517	Kerstiaan of Christiaan Coenen
1535	Jan Coenen
1593	Johan Coenen
1630	Johan Coenen
1656	Aert of Arend Coenen
?	Johan Coenen
?	Frederik des H.R.R. ridder van Coenen
1721	Frederik Willem Philip Carel vrijheer von Coenen tot Segenwerf
1744	Johan Vorstenbosch, heer van Aalst
1764	Benedictus Arnoldus Stockmans (schoonzoon van Johan Vorst-Enbosch, heer van Aalst)
1779	Jeronimus Benediktus Stockmans
?	Hendrick de Roo, heer van Wulvenhorst (koopdatum 13-3-1779)
1788	Laurens de Sille (de laatste leenman)

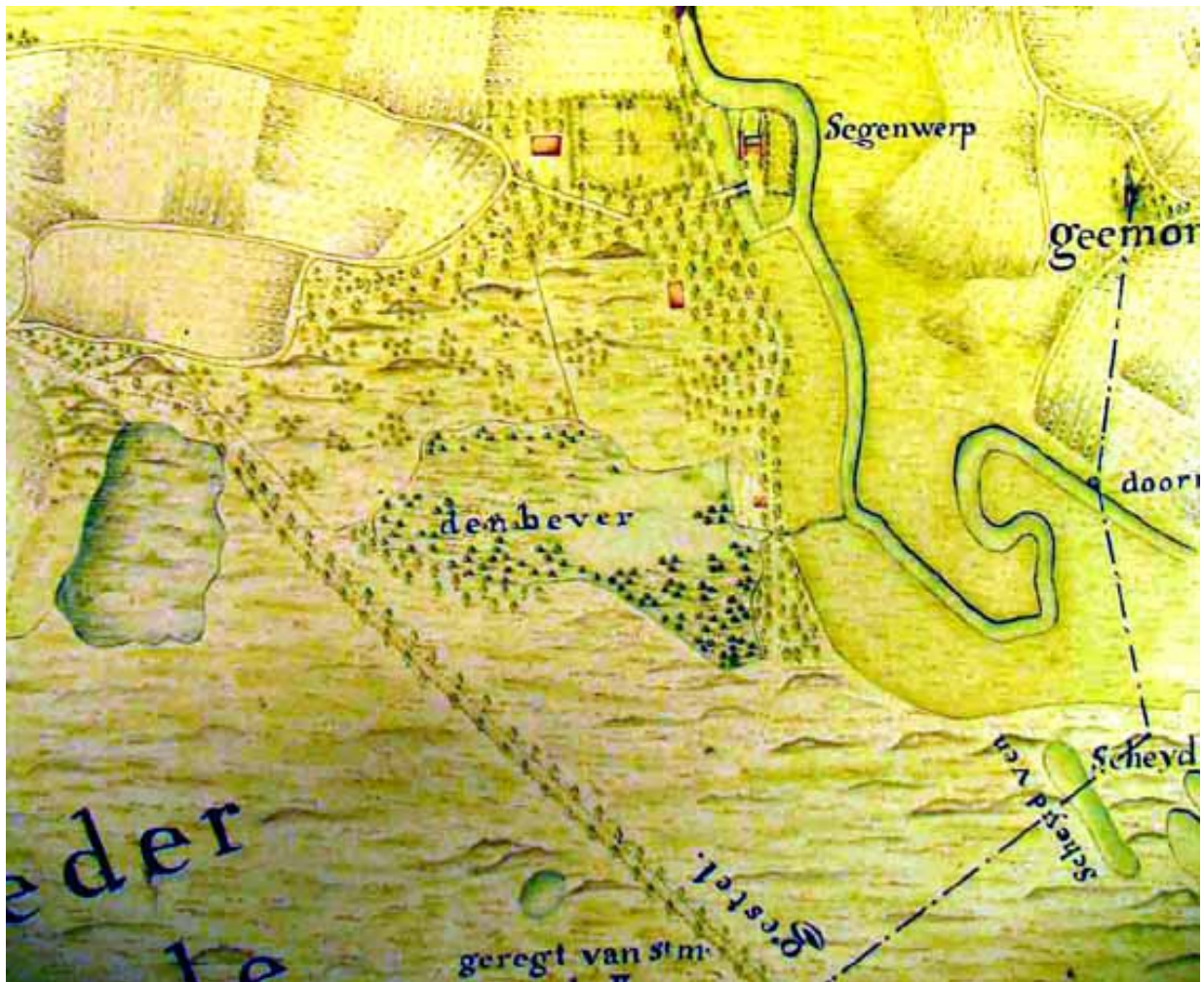
St. Michielsgestel, 't Leen genaamt Zegenworp

Het Casteel van Zegenworp soo als het selve tot St. Michielsgestel gelegen is, streckende deselfs Landerijen, heijvelden, en beemden, van het westen na den oosten, hebbende aldaer sijn scheijdinge de Rivier d'Dommel, in 't suijden de Tederhijde, in 't noorden Eijgen alloidale Erven, soo als die ten Chijsboek van den Heer van Michielgestel bekennt staen noch noorden D'Heer Canoniek Creemers woonende te Mechelen, hebbende dit leen in conformiteit van het privilege gegeven bij Vrouw Alit Vrouwe deser Heerlijkheijt en haeren wettigen man Govaerd van Loon Riddere op St. Jacobsavond 1306, het regt van visserij op de Rivier de Dommel, van het Buddelbrok aff, tot den Grooten Wegh van Gestel, en van op Zegenworp, en den bijvank daer rondsomme gelegen te mogen voletteren.

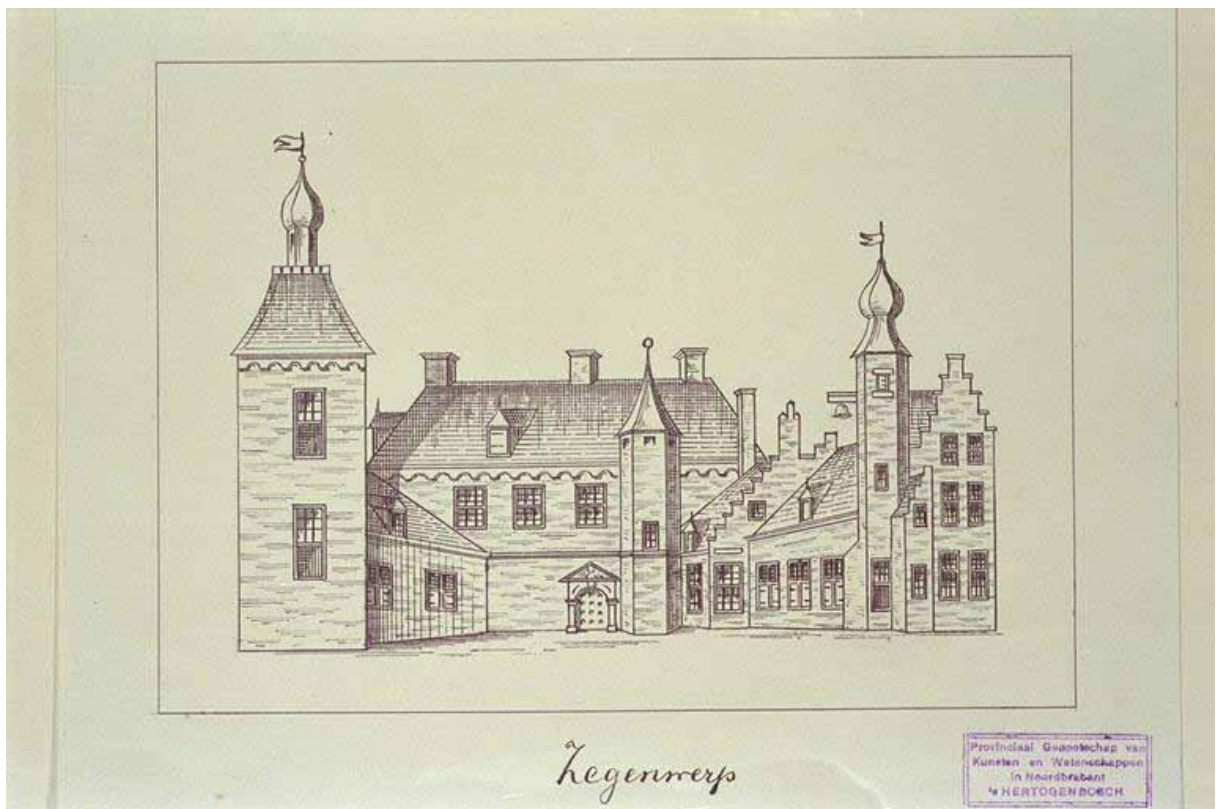
(tekst uit Het Leenhofboek van Oud Herlaer)

Detail uit kaart ARR D383 van Jan de Weijer in 1769 (noordzijde)

Detail uit kaart ARR D383 van Jan de Weijer in 1769 (zuidzijde)

Het kasteel zou zijn gebouwd door Jan van der Aa in de 15^e eeuw en omstreeks 1779 was het kasteel zo bouwvallig dat de heer de Roo het gedeeltelijk heeft afgebroken en verbouwd tot het huidige landhuis. (zie bijl.1)

Eigenaren van het landgoed Zegenwerp na 1800 :

Jaar	eigenaar
1809	Willem Arnold Alting Lamoraal van Geusau
1828	Maximiliaan Louis van Utenhove
1835	Francois Johannes Wappers Melis
1851	Augustinus Cornelis van Lanschot
1874	Frans van Lanschot
1904	August van Lanschot
1919	Willem van Lanschot

De oppervlakte van het landgoed is ca 90 ha (zie tabel : Veldnamen op Zegenwerp),
Op het landgoed ligt sinds 1811 een kindergrafje met zerk (zie bijl.06)

Artikel uit : Provinciaal Dagblad van 1835

Verkoop van RIDDERMATIG LANDGOED ZEGENWERP

De Notaris A. VERHAGEN, residerende te *St. Michiels – Gestel* , Arrondissement 's-Hertogenbosch, Provincie Noord – Brabant , zal, voor zijnen Principaal, publiek en voor alle man, opveilen en verkoopen :

Het RIDDERMATIG LANDGOED ZEGENWERP , GELEGEN ONDER DE Gemeente *St. Michiels – Gestel* , nabij het Dorp en de Rivier *de Dommel*, een uur van 's-Hertogenbosch en Boxtel .

Het KASTEEL bestaat in eene zeer logeable HEEREN – HUIZINGE , voorzien van elf Kamers, alle Geplafonneerd, van Stookplaatsen voorzien en naar den smaak Behangen, voorts Domestique, Wasch- en Mangelkamers, (in de laatste Pomp en Oven), Provisie – Kamer, twee ruime Keukens en twee watervrije Kelders, boven dit alles groote Droog- en ander gerief Zolders ; daarbij een Stal voor zeven Paarden, met Koetsierskamer, een ruim Geplafonneerd KOETSHUIS, BEESTENSTAL met Oven en Ketel, TUINMANS – WONING, ORANGERIE, twee groote TUINEN, een BOOMGAARD met exquisw Vruchtboomen beplant, voorts groote gemetselde Vertrekken, tot berging van Brandstoffen en Tuingereedschappen, verders zoodanig ingerigt en met alles voorzien, wat tot gerief van bewoning kan verstrekken.

Bij hetzelfde Landgoed, behooren twee BOUWHOEVEN met STALLEN, SCHUREN en verdere GEBOUWEN, HOVEN, HOOI-, WEI- en TEELLLANDEN ; voorts ARBEIDERS-en PORTIERSWONING, benevens onderscheidene Percelen BOUW-, WEI- en HOOILANDEN, SCHAAR- en MASTENBOSSCHEN, EIKEN- en andere Opgaande BOOMEN.

Het Landgoed is van de Bouwhoeven afgescheiden en met fraaije Wandeldreven en Waterpartijen voorzien, waaaronder een Vischrijke VIJVER, meer dan eed Bunder groot en door eene Sluis met de Rivier *de Dommel*, korresponderende ; wijders behoort hierbij de Wildrijke JAGT op het Goed, eene gepeupleerde KONIJNEN WARANDE en de eigendommelijke VISSCHERIJ in de Rivier *de Dommel*, over eene lengte van meer dan een half uur gaans.

Voor schreven Landgoed is groot 100 Bunders, 59 Roeden, 53 Ellen, en heeft in de laatste vijf jaren jaarlijks opgebracht eene somme van f 2721,00 na aftrek der Grondlasten, ten bedrage van f 266,06.

Van den eersten Juny af, sal dit Landgoed dagelijks te bezigtigen zijn, mits voorzien van een konsent – Billet, bij voornoemden Notaris verkrijgbaar, sullende alsdan door den

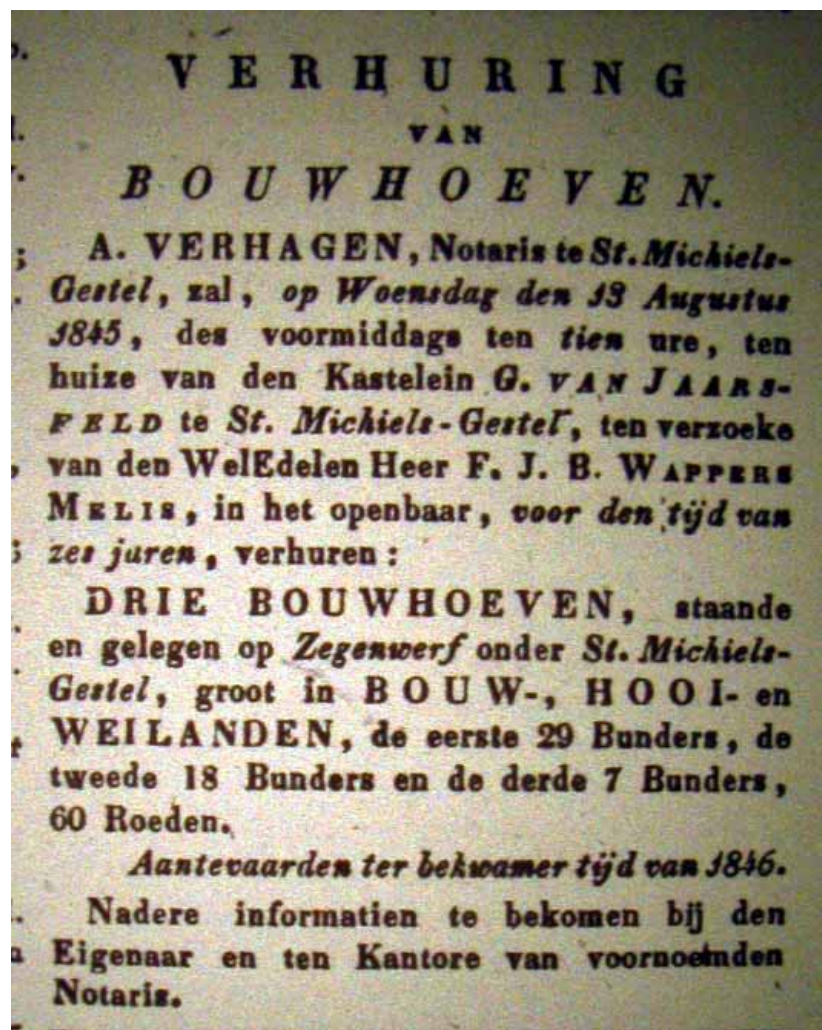
Tuinman der Plaats, aanwijzing worden gedaan van de Huizinge, Broeijerij en Tuinen, terwijl A. VERMEULEN, Huurder van de groote Hoef, aanwijzing zal doen van de Hoeven, Landerijen en Bosschen.

Nadere informatie als ook inzage der memorie van Opbrengsten en der Eigendoms – Papieren, zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. VERHAGEN voornoemd. De verkoop zal gehouden worden ten huize en herberge van *WILLEM VAN LEEUWEN*, in de Halsche Barriere onder *Boxtel*, op Dinsdag den 16 Juny 1835, des namiddags ten vijf ure, provisioneel, alwaar *veertien*, dagen daarna en dus op Dinsdag den 30 derzelfde maand, op voorgeschreven uur en plaats, de finale verkoop bij Kaarsuitbranding zal plaats hebben.

Gelezen op het Stadsarchief in Den Bosch door Jef van Veldhoven in 2006

1832 Sint-Michielsgestel wordt bij de invoering van het kadaster in 1832 ingedeeld in zes secties, sectie E krijgt de naam **Zegenwerp** en is 438 ha groot, het oude landgoed Zegenwerp ligt binnen het sectiedeel, dat ook Zegenwerp genoemd wordt en is 102 ha groot. (zie bijl. kaarten)

1845 Verhuring van drie bouwhoeven op Zegewerf

De bijlagen staan op een CD-Rom en die is in te zien in ons Heemhuis.

Tabel met veldnamen op het landgoed Zegenwerp (zie bijl. 08)

Maatboek van 1792 (BHIC 5184 1103)

Maatboek perceel nr	Veldnaam	Soort gebruik	Opp. m2
1824	Brugveldje	weide	
1825	Kerkakker	land	
1826	10 lopense	land	
1827	5 lopense	land	
1828	6 lopense	land	
1829	5 lopense	land	
1830	16 lopense	land	
1831	50 lopense	land	
1832	40 lopense	land	
1833	Brugweide, de	weide	
1834	Langen Beemd, den	beemd	
1835	Krankhulp, de	land, heide en bos	
1836	Dries, agter de grote Hoeve	dries	
1837	Agter schop	land	
1838	Hof, den	land	
1839	Gerstakker, den	land	
1840	Haverland, het	land	
1841	Grote Dreef, einde van	land	
1842	Boven hof, den	land	
1843	12 lopense	land	
1844	Berkwal, den	land	
1845	4 lopense	land	
1846			
1847	Korte stukken, de	land	
1848	Zaadveldjes	land	
1849	Loipke, het	land	
1850	De 5 streepen	land	
1851	Verloren hoek, den	houtbos	
1852	aan de Heystraat	houtbos	1824 t/m 1852 213L 15R = 36 ha
1853 t/m			
1859	Warande met vijver		1853 t/m 1859 70L 80R = 12 ha
1860 t/m		land, groes en hout	
1867	Bevert zuydwaarts		1860 t/m 1867 74L 28R = 12,5 ha
1868 t/m 1883	Koeweide, de		
	de Laan		
	Groote weyde, de		
	Schaapsbeemd, de		
	Grooten beemd, den		
	Sluysbeemdje, het		1868 t/m 1883 153L 57R = 26 ha
1884/1885	Laan beginnende aan kasteel		
	tot aan Hekken bij Grote brug		1884 en 1885 13L 49R = 2,4 ha
nummerloos	thuin bij kasteel		1L 16R = 0,2 ha
	thuin agter stallingen		18R = 0,06 ha
	moestuin		2L 49R = 0,5 ha
Totaal			ca 90 ha

Het Nieuw Zegenwerp, nabij St. Michiels-Gord in 1852.

189

1852 Zegenwerp door H. Knip (bron Utrechts Archief)